

Versenyjogi fejlemények*

Az **Európai Bizottság** mintegy 622 millió eurós bírságot szabott ki 17 fürdőszobafelszerelés-gyártóra árrögzítő kartellben való részvétel miatt. A vállalkozások 12 évig működtek a kartell 6 uniós tagállamban. Az érintett termékek között voltak például: mosdókagylók, kádak, csaptelepek, szerelvények. Az egyik vállalkozás teljes bírságelengedésben részesült az engedékenységi program keretében, míg 5 másiknak csökkentették a büntetését, mivel valószínűleg nem tudták volna megfizetni a bírságot.

Összesen több mint 518 millió euró bírságot szabott ki az **Európai Bizottság** az előfeszített acéltermékek piacán működtetett csaknem két évtizedig tartó kartell miatt, amely három ország kivételével az unió összes tagállamában működött. A Bizottság 2010-ben négy kartellügyben már csaknem másfél milliárd euró bírságot szabott ki.

Egy **bizottsági jelentés** szerint az újautók árai némiképp csökkentek 2009-ben, ugyanakkor a javítási-fenntartási, valamint az alkatrészkiadások árai tovább emelkedtek (az infláció feletti mértékben).

Az **Európai Bizottság** júniusban közzétette 2009. évi jelentését a versenypolitikáról. A dokumentum az alábbi címen érhető el (magyarul): http://ec.europa.eu/competition/publications/annual_report/2009/hu.pdf

Az **Európai Bíróság** C-203/08. és C-258/08. sz. ügyekben hozott ítélete szerint bizonyos körülmények között a tagállamok megtilthatják a szerencsejátékok interneten történő kínálását. A Bíróság szerint ez a tilalom a szerencsejátékok internetes kínálatához kapcsolódó sajtóosságok miatt a csalás és a bűncselekmények elleni küzdelem célja által igazoltnak tekinthető.

A **Törvényszék** (korábbi nevén: Elsőfokú Bíróság) a T-342/07. és T-411/07. sz.

ügyekben hozott ítéletének értelmében jogszerű volt az Aer Lingus Ryanair általi felvásárlásának megtiltása. A Törvényszék a Bizottság azon 2007-es határozatát is helybenhagyta, amely megtagadta, hogy a Ryanairt az Aer Lingus tőkéjében fennálló kisebbségi részesedésétől való megváltásra kötelezze.

Az **Európai Bizottság** úgy döntött, hogy 20 tagállamnak (köztük Magyarországnak) összesen 35 indokollással ellátott véleményt küld a földgáz és a villamos energia egységes piacának létrehozását célzó európai uniós jogszabályok különböző elemeinek teljes körű végrehajtására és alkalmazására vonatkozóan. E jogszabályok célja a földgázpiac és a villamosenergia-piac kapacitásának és átláthatóságának növelése.

13 tagállammal (köztük Magyarországgal) szemben eljárást kezdeményez a **Bizottság** az Európai Bíróságon az EU vasúti piaca verseny előtti megnyitásának alapjául szolgáló uniós jogszabály, az első vasúti csomag (a módosított 91/440/EGK és a 2001/14/EK irányelv) különböző részeinek megfelelő végrehajtásának elmulasztása miatt. A tagállamoknak 2003. március 15-ig kellett végrehajtaniuk ezeket az irányelveket. A vasúti piac liberalizálására vonatkozó intézkedések végrehajtásának elmulasztása következtében a vasúttársaságok nem tudnak más tagállamokban szolgáltatást nyújtani, így a vevők számára kevesebb versenyképes vasúti szolgáltatás áll rendelkezésre.

Az **Európai Bizottság** június 1-jén közzétett jelentése szerint az uniós távközlési piacok versenyképesebbé váltak a 7. cikk szerinti eljárásról is ismert konzultációs és felülvizsgálati eljárás keretében nyújtott útmutatásnak köszönhetően (ez az eljárás, amellyel a nemzeti távközlési szabályozó hatóságok előzetesen értesítik a Bizottságot a nemzeti távközlési piacok részleges szabályozására vonatkozó terveikről). Ez a szolgáltatások választékának bővülését és az árak csökkenését eredményezte. A jelentés szerint azonban az Európai Unió egységes távközlési piaca egyelőre mégis távol áll a megvalósulástól,

ezért a Bizottság megfelelő lépéseket kíván javasolni a távközlési szolgáltatások egységes piacának hiányából adódó költségek visszaszorítására. Probléma például, hogy a versenyt – például az optikai szál hálózatokhoz való hozzáférés szabályozását – érintő kérdésekben többféle nemzeti szabályozási közelítésmód érvényesül.

A **Bizottság** megállapította, hogy a magyar kormány által a MOL-lal kötött 2005. évi megállapodás, valamint a magyar bányászati törvény 2008. évi módosítása olyan pénzügyi előnyt jelentett a MOL számára, amely az uniós állami támogatási szabályok értelmében nem élvezhet mentességet. A Bizottság ezért határozatában a – magyar adatok szerint 30,3 milliárd forint (kb. 112 millió euró) összegű – támogatás visszakövetelésére utasította a magyar kormányt.

Az **Európai Bizottság** eljárást indított a Suez Environnement ellen azzal a gyanúval, hogy a francia vállalkozás leánycégnél, a Lyonnaise des Eaux-nél végzett bizottsági rajtaütés során az ott elhelyezett pecsétet megsértették. A rajtaütés április 13–16. között zajlott Franciaország-szerte különböző vállalkozásoknál, melyek a víz- és a szennyvízszektorban tevékenykednek. A Lyonnaise des Eaux-nál (mely a Suez kizárólagos tulajdonában áll) végzett kutatás során a bizottsági tisztviselők lezártak és lepecsételték egy helyiséget, azonban az általuk elhelyezett pecsétet nyilvánvalóan feltörték. Az uniós versenyhatóság eljárását szabályozó 1/2003-as tanácsi rendelet 23. cikke (1) bekezdésének e) pontja szerint a pecsét – szándékos vagy gondatlan – megsértése esetén a vállalkozás a megelőző üzleti év teljes forgalmának 1%-ig terjedő bírsággal sújtható.

A British Airways, az American Airlines és az Iberia közös vállalatot hozott létre, melyet azonban a **Bizottság** csak kötelezettségvállalások mellett hagyott jóvá. A Bizottság aggályait elsősorban a transatlanti utak kapcsán kellett eloszlatni: a felek a londoni Heathrow repülőtérrel kapcsolatban le- és felszállási résidők felszabadítását ajánlották fel annak érdekében,

* Szerkesztették a Versenyjogi Kutatóközpont közreműködésével: Szilágyi Pál és Hajós Ádám.

hogy elősegítsék a London és New York, Boston, Dallas, valamint Miami közötti útvonalakra való belépést, illetve terjeszkedést.

Egyszerre két **bizottsági eljárás** is indult az IBM ellen az EUMSZ. 102. cikkének (korábban EK Sz. 82. cikk) feltételezett megsértése miatt. Mindkét erőfőlényes eljárás a cég nagyteljesítményű számítógépek piacán tanúsított magatartását érinti. Az egyik eljárás a T3 és Turbo Hercules emulátorprogram-értékesítő vállalkozások panaszára indult, és azt vizsgálja, hogy az IBM valóban

árúkapcsolást alkalmazott-e a nagyteljesítményű számítógépek és azok operációs rendszere tekintetében. (Az emulátorprogramok lehetővé teszik, hogy a felhasználók kritikus programokat nem IBM hardware-en futtassanak.) A másik ügy, amelyet a Bizottság hivatalból indított, azzal foglalkozik, hogy az IBM vajon kizáró magatartást tanúsított-e versenytársaival szemben a nagyteljesítményű számítógépek karbantartásának piacán (például a kizárólag az IBM-től beszerezhető alkatrészek hozzáféréseinek korlátozásával, késleltetésével).

A **Bíróság** ítéletével (C-441/07 P. sz. ügy) hatályon kívül helyezte a Törvényszék korábbi ítéletét (T-170/06. sz. ügy) és így megerősítette a bizottsági döntést, mely kötelezővé tette a De Beers által ajánlott kötelezettségvállalást, mely szerint felhagy minden, az Alrosától történő nyersgyémántvásárlással. Az ügy kimenetele meghatározó befolyást gyakorolhat a kötelezettségvállalások jövőbeni alkalmazására az unióban (az üggyel kapcsolatban lásd *Az arányosság elvének érvényesülése a kötelezettségvállaláskor* című korábbi cikkünket, Versenytükrő 2007. 3. szám, 27. o.).

Ismét egy első – az Európai Bizottság első „hibrid ügye”

Az Európai Bizottság 2010 júliusában döntést hozott az első „hibrid ügyében”, melyben mind vitarendezési eljárásra (settlement procedure), mind hagyományos ügymenetre sor került. A Bizottság az ügyben 175 millió eurós bírságot szabott ki a kartellben résztvevő állatitakarmány-foszfát gyártókra¹. Egy kivételével az összes érintett cég „megállapodott” a Bizottsággal a vitarendezési eljárás keretében, így az azokra kiszabott bírságot 10%-al csökkentették.

2010. májusi határozata után másodszor alkalmazta a Bizottság a vitarendezési eljárást (az eljárással és az első határozattal kapcsolatban lásd a Versenytükrő 2010. január–júniusi számának 40. oldalát). Ezúttal azonban nem „tisztá” vitarendezésről volt szó, mivel két határozat került elfogadásra egyazon ügyben: egy „egyszerűsített”, melynek címzettjei a vitarendezés keretében elismerték a jogsértést és egy „hagyományos”, azon vállalkozás tekintetében, mely nem kívánt részt venni a vitarendezési eljárásban. A vita-

rendezési határozat címzettjei egységesen 10%-os bírságelengedésben részesültek. Összesen 13 vállalkozás volt érintett az eljárásban.

A Bizottság 2003-ban szerzett tudomást a takarmányfoszfát-kartellről a Kemira által benyújtott engedékenységi kérelemből. Az állati takarmányfoszfátok olyan vegyületek, melyek állati (pl. szarvasmarha, sertés, szárnyas, halak, háziállatok) eledelek gyártásához használnak. A piacfelosztó- és árrögzítőkartell az EU ill. az Európai Gazdasági Térség (EGT) nagy részét lefedte. A jogsértés több mint három évtizeden át tartott (1969–2004). A magatartás keretében a vállalkozások megállapodtak piaci részesedéseikben, a takarmányfoszfátok eladási kvótáiban és felosztották a vevőket egymás között. Emellett, amennyiben szükségesnek mutatkozott, árakat és értékesítési feltételeket egyeztettek. Mindezen magatartásuk az Európai Unió működéséről szóló szer-

ződés (EUMSZ.) 101. cikkének súlyos megsértését jelentik.

A kartell fennállásának rendkívüli hossza miatt néhány vállalkozás esetében a bírság meghaladta volna a jogszabályban rögzített maximumot (az – jelen esetben 2009-es – előző üzleti év forgalmának 10%-a), ezért ezen esetekben a bírságösszeget a határértékre csökkentték.

Két vállalkozás fizetéseképtelenségre hivatkozott a 2006-os uniós bírságközlemény 35. pontja² alapján. A Bizottság végül az egyik vállalkozás kérelmét elfogadta, és bírságát 70%-kal csökkentette.

JEGYZETEK

¹ Az állati takarmányfoszfátok olyan vegyületek, melyek állati (pl. szarvasmarha, sertés, szárnyas, halak, háziállatok) eledelek gyártásához használnak.

² „Különleges körülmények fennállása esetén a Bizottság, kérelemre, figyelembe veheti a vállalkozás adott szociális és közgazdasági környezetben fennálló fizetési képességének hiányát. Ezen a címen a Bizottság nem csökkenti a bírságot csupán a vállalkozás kedvezőtlen vagy veszteséges pénzügyi helyzetének megállapítása miatt. A bírság csak abban az esetben csökkenthető, ha objektív bizonyíték szolgál arra, hogy a bírság kiszabása – a jelen Iránymutatásban meghatározott feltételek mellett – visszavonhatatlanul veszélybe sodorná a vállalkozás gazdasági életképességét, és aktív eszközeit értéküktől megfosztaná.”